

غربانہ بیگانی

روس ادیبانند :

سہ، بولیک و تصوفی حکماء لیلہ ہجیانلری ،
آملاری مؤثر برصروندہ آکلانان غورکی ہضادہ ایک
اوج صفیہک برحکایہجکدہ حقیقتا جانی حیات
لومحزنیہک، و قیقلیہ برطرزہ سد برادر « ۱۲۹۳ »
مبارہستہ اشتراک ایش شو اختیار عسکر تصوفی
افوقک، باق چارشینک لایق دلکی ایچندہ ہونسی
و بیسط و وحی فہرمانک غریب لکی ہسادہ ونہ حسی
برصروندہ آکلانیش بولاجشکر :

بر فہرمانہ

غلبہ قی مشترقیل آدسندہ براختیار دولاشیور ،
قاشلری تانیلش . کوزلرندہ حزین و نیازکار
برمنا وار . تانافارنک اسمر درینسی بیاض قیلر
اورتیور . برعسکر ماتوسی کیش . کوکندہ
سن زور زلیلیہ بنقہ برقاچ مادالہ دہا بیرلہ دیور .
سول مجاعتک برندہ آغیر وقایا ، تختہنہ بر باجاق
وارکہ قازلرہ کو مولدیکہ کوچوک کوچوک بوورالاق
دیکلر آجیور .

چارشینک ہوروقی صایجیلری عسکرک بوزوق
و قیرانطہ یوزنی کوردیکہ بر فورقو ، بر خوشنودنق ،
برجان صیقیتسی اداسیلہ باشلری اوتہ چہو بریورلر .
اختیار اوکلرندن کچور . جوار کو بیلرک اوبارہ لرنک
صرہ صرہ دزبلی دوردنی برہ طوغری بولاتیور .
اورادہ طوربیور و یاغی برمشری طوریلہ :

— آمیی بو قازلر ؟ دیہہ صوریور .
— برنجی مال ! ہلہ یاق . . . مبارک ہپ
یاغدر ، یاغ ! . . .

اختیار عسکر قتادی حیوانی دقتی دقتی بولایور ،
آلندہ طاریور ، قوقلایور آتسزین صایجی ہدیورک :
— قازلرک ایسی بولعارستاندہ بیشر ! . . .
دوموز کی اولورل .

— ترمہ دیک ؟
— بولعارستاندہ گالغان طاغیریک تہاوتہ سندہ . .
ہانی روس - تورک مبارہسی اولمشدی . . او
مبارہ ہی تہاوتہ ہلہ اسقہ ہلہ جنابری ادارہ مشدر . .
— صایجی : ہا ، ہا . . ایشتمش . . . فقط
بو قازدہ آبی قازدر . . .

— صلیبی کوربیوریمک ؟ (عسکر آلہ کوکشی
کوستہ ریور) . ہونی بکا ناگندیسی و برمشدر .
عسکرک چہرہ سی تیرہ یور ، کوزلری ہالایور ،
قاسکی تی قولانگک اوستہ کچور .
— کوچاک صایط میغوف ، ہوروا ! و کندی آلہ . . .

قازشیندہ جدی برمشری اولادیہی آکلانان
صایجی ، غلبہ لک ایچندہ ، نظر لیلہ دہا آبی مشترقیل
آراریق لایق برسلہ :

— و بر شو قازی ، عسکر ! دیور . . .
— بیگانی شو اونجہ دہہ « میغوف » ، سن بر
قازتالک « دبدی . . . وحی و جافلا یوب آویدی .

وارد کردہ یازیلری ، عربچہ یازینک الہ اسکی نوعی
تشکیل ایدن خط کوفیدر . خط کوفی ، جبرناتالک
عصر لوندن اعتباراً دہا بیسط ، دہا بوورالاق دہا
ایشاک بر شکل آلفہ باشلش و صرور زمان الہ
ہوندن ، خط نسخی میدانہ کلشدر .

بومعلومانی وردکردن صکرہ ، ابا ایوب الانصاری
زماندہک عربچہ یازینک شکلی تعین ایشکالچلشہ :
یازی اشکالک انکشاف تاریخہ باقیلری ایسہ ،
ہر بریازی ، متعدد صفحاتن کچکدن و ہر برصفہ دہہ
برمدت شکلی محافظہ ایتدکدن صکرہ ، زمانہ شکل
اصلیسی تغیر ایدر . جبرنک برنجی عصرندہ استعمال
اولانان عربچہ یازی ، خط کوفینک الہ اسکی شکلی
ایدی . بو خط کوفی ، نبطلجہ یازیندن چیقشدر ،
تغیر دیکلرہ خط کوفی ، تعمیرہ دوچار اولش بر
نوع نبطلجہ یازی ایدی . نبطیلرک عرب اولدقلری
وقیلہ استعمال ایتدکاری یازینک آراجہ یازی اولدنی
تاریخاً ثابتدر . آراجہ یازی ایسہ عربچہ یازینک
انکشافندن حصولہ کلش اولمیدندن ، آراجہ ندن
نشئت ایدن نبطلجہ یازی و ببطلجہ دن نشئت ایدن
عربچہ یازینک الہ اسکی نوعی اولان خط کوفینک ،
عربچہ یازی الہ مشابہت مناسقی وارددر . امدی ،
ابا ایوب الانصاری زماندہ یازیلان عربچہ یازی ،
نبطلجہ یازی و ببطلجہ یازی ایسہ عربچہ بکزدہ دیکندن ،
استانبولک محاصرہ سی اٹانسدہ وفات ایدر مشارالہک
مزار طاشنہ یازیلان یازی ، خط کوفیدر . بو قازدہ
ذکر کیچن آق شمس الدین افندیکن رؤیاسی اوزرتہ
میدانہ چیقاریلان و عربچہ حروفیلہ یازلدنی ادعا
ایدیان مزار طاشنک یازیبسی عربچہ دکل، کوفیجہ ددر .
فقط بو خط کوفی ، الہ اسکی مکنگندہ یازلدنی و عربچہ
یازی بکزدہ دیک ایچون ، و قیلہ بو طاشنک قرائتہ
نامور اولانلر آتایقیلہ اوقویہ مقلرندن ، طاشدہ
شکوکک یازینک عربچہ اولدینگہ ذاہب و امشارلرک
حقیقت حالہ مخالفدر . بناء علیہ ، یازینک انکشافی
تاریخہ استناداً دیہہ یازیکہ موضوع بحث طاشنک یازیبسی
عربچہ یازینک الہ اسکی شکلی اولان کوفیجہ ددر [۱] .
بو ، بولہ اولدندن صکرہ ، بو طاشنک ، ابا ایوب
الانصاری رفقاسی طرفندن یازلدینگہ ہیچ بر شبہہ
یوقدر .

آرام غلامی

[۱] عربچہ یازینک انکشافہ دائر فضلہ معلومات
آلی ایستینلر ، « بکي مجموعہ » لک ۱ : نجی صایبندہ
« قولاندیغیمز تورکچہ یازینک منشأ » تالیلہ یازدیغیمز
مقالہ ہر مراجعت ایدہ بیایرلر .

قاز تاجری عسکری آرابسندن اوتہہ ایتورک :
— دورما اوردہ عسکر . . . بر آز کسارہ
چکیل . . . مشترقیلرہ آنکل اولیورسک ! دیور .

عسکر پوکا کوجہ تہ یور ؛ یالکز کوزلرندہک
بارلنی سونیور ، و کویلی بہ برتویج اداسیلہ باقدندن
صکرہ آرابہن دس سس سس آرافلاشیور ،
قاسکی تی کوزلرتہ سد کچیریور . اطرافندہ تاسلی
سہارلہ بر طاق آدملر قانیاشیور . ہوادہ سسلرک
میم اوغولنوسی و زریلہ دیور . ہوشانلی حیات عسکرہ
بایدنی جنگک مجرملری ، قرارکاملری خاطرلاشیور .
ازدحامتی حرب اسدندہ آغیر آغیر طولایلاطولایلاہ ،
آکلاتہ جنک ایشکالچلش ، و تورکر فیصلہ بردنی
زمان بولوکک باشندہ بک زغردن بقدر رحمت
ایتدیکنی دیکلہہ چک بر آدم آرابور . حیاتنک الہ
آبی کوندن ، جترالک ، - اودہ بر فہرمان - کندینسی
« فہرمان » عنوانہ چاغیردینی دمدن بحث ایتک
ایستہ یور . . . فقط بر دیکلہہ راست کلہ یور ،
ہیچ بر کیسہ بواقمک باجانی نرزدہ و فصل غیب
ایتدیکنی ، کندینسی بیلہ دکل .
اوکرنگہ مراقلی چلہ دکل .

عسکر کندینسی یابا یالکز ، عمومی قیدزلندن
دولانی مغیر و مختلر حسن ایدیور ؛ شہدی ہو
صانان آدملرہ آلان آدملرک ہینسندن نفرت ایدیور .
— نیچہ دیمہ اولوی قارشیشندہ کورمشدہ ،
اولومندن بیلامش . حابلکہاوتہ کیرلر اودوشو شوجہ
بیلہ تیرتیرہ یور ؛ و ہیچ برینک بیلہ کندیغاندہ ،
کنددکر کندہ اولادیہی دوشونگکہ بر آز آوونیور .
— ہیچ برینک کوکسندہ سن زور زلیلی یوق ؟
اولماچندہ . . . اونلرک ہیچ بری « فہرمان »
اولماز . . .

فقط ہر شیشہ رغما ، ایستہ پورک کیم اولورسہ
اولسون ، بری اونی دیکلہہ سن دیغونو لک تہ بابابیک
اولدینکی آکلاشین .

آچلدن یازی جانسز برحالہ ، صوغوقدن تیرتیر
تیرتیرہ تیرتیرہ ، صاحبندن آقتامہ دندر ، چارشیدہ
آشمانی بو قازری دولاشیور ، منصل کندندن بحث
ایتکہ پلنتیور . حکایہسہ برجوق دیمہ ہالایور ،
برندہ ہدال برتہ یور . چارشیدہ جنک مقفلرہ
آدبران برینک آدم بیلہ یوق . آختیار میغونو دہہ
آرتق اونوتولوب قالدینی ، ہیچ برایشہ باراماز اولدینی
حسن ایدرک عالمہ کو بیور . کان کچہ قسار اولش
کی دیرسک ووریور ، ہم عنادینہ چاربیور ،
اولہ لککہ اوقسکی بر آز پانشریور .
زمان زمان میخانہہ دایور . فقط اوستہ کدہ ،
غارصونلرکدہ اوکا یوز و بردکری یوق . اونلک
آلای ایدیورلر ، جانلری صیغور .

قومو پورسہ دہیلہ اختیار عسکر ، ماسہ لک
برندن اوتہ کتہ کچور ، ہپ برسام آراشدیریور .
بردانہ بولاجنی اولورسہ اوج ! اوقوت دیکشیوریور ؛
سوزلری کورول کورول آویور ، کوزلری ہاریلایور ؛
ہلوککوم . ورتیسنی آکلائق ایچون آووردلری

شپه یور : قومانداری باغرا باغرا سوله یور ... اوکا کولپورلر ، فقط او ایتمه یورکه ، زبرا روسی آکلاندنی آدم لردن چوقا و ازارلده بولونیور ، روسی اوراده ، باغلارلک اونه سنده ، قاتی ایچمنش اولان او ملور باقرده ، برکون قدرتنک و غریمنک حارلی بر آتشی کی پارلاش اولدنی اوطور باقرده ، حیانتک بر معنائی وارمنش صانی اونی برده ... شمدی ده حالا او آتشد ایصیتی ایچون ، اونی وار قوتیه اوفله یور ، کورولکلر ... !

— عسکر ! دفع اول ! سیندک بزی !

اونی بوسوزلرله میخانه جنیک چیرایی قوغور ... میغوتوفده آباغه قالیپور ، تخت باغای دوشمه مک اوستنده شمله ملور قوردا تا ملور قوردا تا ، صاوشوب کیدیور . یورکه حالا خاظرلرله چاریور ... بر فلکلرک دکاتده ، صوبانک آرقه سنده ، بر کوشده باشور .

اوه دوتجه بودر ، بوغوجی ، فقط صیجی زاویه نک ایچنه ملیرمانیور . شاید حکایه سی نقله موقی اولاماشه :

— ایلسلر ! دیکلمیدیلر ... ! فقط خایبر ، دیکلمه زلر ... ! ایلسلر ... !

دیه کندی کندی خوموردانیور .

مترجمی : روشن اشرف

ما قییم غورکی

فکر خجانی

حربده فرانسه

« اوتوقراسی » نك ضررلری

« الی سنه صوکر ، صبری عللر ، داغلر کی بیغلان وثیفه لری بر برد تدقیق ایدوبده فرانسه نك حرب اثناسنده کی حکومتی یازمغه موقی اولدقلری زمان ، بونده شمدی ده قدر هیچ یازلماش سیاسی پیسولوزی کتبناک کاشفله عصر لری بولاجلردر . » دوقور کوسناک اولوب ، اولکی نسخه مده بحث ایدیکیم ، « حرب ایلک تیجه لری ، مللرک روسی تحولاتی » عنوانی اثرینک فرانسه اداره حکومتنه حصر ایندیکي فصله بو جله ایله باشلیور . بر الحقیقه بو حریبه عقابن زیاده حسله ایش کورمن ، درلو درلو تأثیرلر آلتنده ، اثر تیغله اینجده حکومتلر ده کیشدرن ، میوثرلر بس این فرانسه نك حقیق حالی بر فرانسه عالک جدی بر کنایه اوتوقراسی صراف و یک غریب اولویور . بزم ایچون بوسراف آرتدیران برشی ده وار : بزه شکایت ایدیلن حان بوتون حارلرک عیننه فرانسه تصادف ایدیور . بزه کی بولسزقلر ، اعشاه اداره لری نك بزه کی حالری اوراده کورولویور ؛ اوراده ده کوچوک مأمورلر ، کوچک ضابطلر بویوک سوه استعماللر پایبور ، آسم کسپلیور . اوراده ده

حرب زنکیلری شاتولری صانیلر آلپورلر ، یکی تورمه لردن بر یکی کبار عالی تشکیل ایدیورلر . لویون ، او زمان حکومتی اداره ایدن آداملرک حسن نیتندن ، بلکه آلمانلار قلدن . بحث ایندکدن صوکر ا دیورکه : « هیچ بر دوردده مختلف حکومت طرز لری نك قییم شیمیدیکندن فضلا تقدیر و تجربه ایدیلر : شخص ، ریشو الخ اصوللری نك هیسی کوردلر . عسکری و ملکی اوتوقراسی نك قانده ویا ضررلری بوگونکندن فضلا بر صراحتله کورولمشر . بر دیکتاتور حکومتنک تشکیل ، اورتادن قانسی ده تدقیق ایدیلر . ده موقراسیلر ، فالفلریته اوتوقرا . سیلرله چاره آدرلر . فقط حرب برکله ده اثبات ایتدیرکه اوتوقراسی (نك بر آدامک اداره سی) بر خابلد . اوتوقرا ، ایتدیرک اقتدارلری بیکارجه معینته لودیه عبور اولور . بو معنی کندیلری غیر مسئول عد ایتدیرکدن آز زمان طر فده غیر قابل تحمل مستبدلر صیراسه گیرلر . »

لویون فرانسه نك باشنه کلن بوتون فالفارک منشائی اوتوقراسیده ، یعنی اداره حکومتک ، مختلف دائره و نظائر لری نك ، بویوک ایشلرک یالکز بر کیشی ایتده اولوبلخسندده بولویور .

حرب اعلان ایدیلر ایدیلر ، فرانسه ده بر اتحال باش کوستردی ، بر قاچ کون ایچنده اجماعی حیات کسپلیدی . منافع ، صنایع ، تجارت هرشی دوردی ، یاققلر ، فایزقلر قانلیدی . ملی مجلسلر قانلیدندن اداره حکومت وکلا مجلسلرک ایتده قالدی . بونلر غایت متقدم ، بر تدبیر اخذ تیغله غیر مقتدر قالدیلر . ایلک هزیمتده صوکر چکیلدیلر .

یکی قایینه نك وظیفه سی غایت مشکلدی . او زمانه قدر حریبه نظارتی ، ارکان حریبه هیچ حاضرلر نامشدی . مهمات بوقدی . فرانسه یی قورتاران خصوصی فایر یقلرک اعمالاتی اولشدر .

حربک بو ایلک دوره سنده حکومت حان حان استبداده صایدی . ناظرلردن هربری برقرار و بریدورلر قایینه بوقراری تصدیقله اکثفا ایدیورلر ، قوترویلن آزاده تامبله اوتوقرا بر حکومت تشکیل ایتدی . هر ناظر کندی دائره سنده حاکمیدی . شورای دولتی بیلل استعراج ایچدن ، قرارلرله بر چوق تجاری ، صناعی ، ملکی ، مالی ، اداری قانونلر ایچنه باشلادیلر . بو قرارلر او قدر غله ایللله یالبدشدی که ، ضررلری کورولدی که ده کیشدرلرک لزوم حاصل اولوبوردی . بو یکی حکومت هیچ بر طرفندن اعتراض کورمیدوردی ؛ چونکه میوثران قایالیدی . شدتلی بر سانسور ، غزتلرک آغزنی آجیدرمیدوردی . حکومت کیت کیده مستبدانه برطور آتدی ، هر درلو حقوق اکتساب ایتدی : جانی نه ایسترسه ، اشیا ، اوتوموبیل ، شانو ، اوتیل ، مغازه الخ ... هر شیئه وضع ید ایدیوردی . ناظرلرک ارزولردن باشقه برحدود بوقدی .

ایینه اوزمان بو اوتوقراسینک ضررلری کورولکه باشلادی . ناظرلرک مطلق اقتدارلری یلواش یلواش

معینلرته کیدی . بو کوچوک اوتوقرا نلر دها چیرکین بر حال آغله باشلادیلر . جابرنده اومیلوسدن باشقه برشیئه بیتمهش ، خاندن باشقه بر یرده یانامش اولان بو کوچوک مأمورلر ، ایلک کوچوک بهانه لرله پارلاق اوتوموبیللری ، عتشم اولری آغله باشلادیلر . حقیقت حالده بونلری کندیلری قوللانیورلردی . اهالیله قارشیده نوقالنده خشین ، تربیه سزجه معامله یل باشلادیلر .

بو اوتوقراسینک ضررلری اوقدر بو بودی که اداره حکومتده اصلاحات اجرایی ضروری کورولمکده باشلادی . ناظرلر بر طایف قرارلرله بوتون اجماعی حیاتی رخنه دار ایتدکدن صوکره ، عسکری مأمورلر بر چوق صنایع ، بالخاصه اولتالره وضع ید ایتکه باشلادیلر . لویون ، جابله کاشد اولدنی شوقوتیه آکلانیور : « بوردو جوازنده بر دکرک جامنده عادی برچاوش ، نصله باش اولش و کندیسیله عالمه سنک اقامتی ایچون بر اوتاک بایویونه و کزکک ایچونده اوتاکل اوتوموبیلنه وضعم ایتدکدن صوکره ، جوار اوتالری ده ، یارلی عسکر قویق بهانه سیله قایمقی ایستوردی . جابلرک عسکری خسته خاتله بوم بوشدی . اوزمان اوراده اوطورلر بوردیم . پارسنده نظارته تلفونه خبر ویردم . فقط ناظرلک امرینه بوقدر اوزاقتن یک اطاعت ایدیوردی ؛ بوساصتی اوچ دفعه تیکرار ایتدی ، و بویاوشنی حایه ایدن آمری عزل ایتدی . بو چاوش غایت نفوذلی فایز مامورلر طرفندن حایه ایدیلکندن ، ملکی صیغه دوام ایدیوردی . نهایت ، بوتون ایلانلرک بونلر شکایت اوزرینه حکومت طرد ایتکه مجبور اولدی . فقط بونلک ایچونده بر جبراکل اوریاه قدر بالذات کلوب مسئله یی حل ایتشی لازم کادی . » بو یکی حالاره هر طرفده تصادف ایدیوردی .

میوثر « بروس » بر راپورنده دیورکه : « صوکر کورلده ، استیلا ایدیلن ولایتلر مژدن برینه کیتدم ، ملکیه مأمورلری زراعت ایشلرکی مکمل صورنده تشکیل ایتشلردی . عسکری اداره بوتشکیلا نه وضع ید ایتک ایستدی . وبالطبع اولر بر مقش عومی تعیین ایتدی . فقط بر مقش عمومی تعیین ایدیلجه بر حال برده معاون تعیین ایدیلر . بومیلون صوکرده ضابط نامزدلری ، عسکرلر بوجوقده اوتوموبیل کلیم . اوزماندن بری ایشلر بوردیور ؛ اوکونه قدر کاکلر برصورنده ایشلرک زراعت تشکیلاتی شمدی بوز اوستو قاشلدر .

بحریه نظارته کیرسه ک ، احتیاط سزجه سته اتخاذ ایدیلش تدبیرلرک نقلیه بدلاتنده فوق العاده بر ترغه سبب اولدنی کوروزور . فیلومرک یاریسندن فضلا سی قوللانیلماز بر حاله قوتولش ، بوده فرانسه بوجه سته ۱ میلیارد یاقین مال اولویور ، جوالین مسئول اولان مأمورلر تجزیه ایدیلدی ؛ فرانسه بوتون دولای هر سته ۳۰ میلیون نادیسه عبور اوله جقدر .

دیگر نظارلری دولایشرسق هپسندده عینی سوه استعماللری کوروزور ؛ هر برده وار . »